

Nr 16.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer; given Stockholms slott den 31 december 1943.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Förslag

till

Lag

**angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472)
om förbud mot politiska uniformer.**

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1933 om förbud mot politiska uniformer, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1944¹, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1947, dock att slutbestämmelsen i lagen från och med den 1 juli 1944 skall hava följande lydelse:

Å förseelse, som under lagens giltighetstid begåtts, skola jämväl efter den 30 juni 1947 tillämpas de i lagen meddelade bestämmelser.

¹ Se SFS 1941: 72.

*Utdrag av protokollet över sociallärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 10 december 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller.

Den 30 juni 1944 utlöper giltighetstiden för gällande *lagstiftning om förbud mot politiska uniformer*. Statsmakterna ha alltså att dessförinnan taga ställning till frågan om förlängd giltighet av nämnda lagstiftning. Jag anholder nu att få anmäla denna fråga.

Enligt lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer äger Konungen, där det finnes påkallat för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, förbjuda bärande av uniform eller liknande klädedräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning. Sådant förbud skall jämväl avse uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken. Lagen innehåller vidare bestämmelser om straff för överträdelse av utfärdad förbud m. m. — Lagen trädde genast i kraft och gällde till och med den 30 juni 1935. I en slutbestämmelse föreskrevs, att å förseelse, som begåtts under lagens giltighetstid, jämväl efter utgången av nämnda tid de i lagen meddelade bestämmelserna skulle tillämpas. — Med stöd av lagen utfärdade Kungl. Maj:t den 20 juli 1933 kungörelse (nr 481) om förbud mot politiska uniformer.

Lagen har sedermera erhållit förlängd giltighet under tre treårsperioder enligt lagar den 18 april 1935, nr 116, den 18 februari 1938, nr 51, och den 21 februari 1941, nr 72. Jämlikt sistnämnda lag äger 1933 års lag, i enlighet med vad förut nämnts, fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1944.

Då förslag år 1938 framlades (proposition nr 6) om förlängning av giltighetstiden för 1933 års lag anförde jag i egenskap av föredragande departementschef:

Lagstiftning om förbud mot politiska uniformer infördes år 1933 i vårt land för att bruket av sådana uniformer i tid skulle stävjas. Därigenom skulle åtskilliga olägenheter kunna undvikas, vilka ett sådant bruk såväl härstädes som utomlands visat sig medföra. Enligt vad erfarenheterna under de gångna åren utvisa, kan syftet med lagstiftningen sägas ha vunnits. Liksom år 1935, då fråga förelåg om treårig förlängning av 1933 års lags giltighet, anser jag mig emellertid även nu ha fog för den meningen, att anled-

ning icke saknas att befara, att, därest lagstiftningen på förevarande område upphörde, vissa politiska gruppbildningar skulle visa benägenhet att bruka uniformer i propagandasyfte eller för att eljest ådagalägga sin politiska åskådning. Med hänsyn härtill anser jag, att det skulle vara till gagn för ordning och säkerhet, om uniformslagen tills vidare finge gälla. Jag föreslår därför, att 1933 års lag måtte förklaras skola äga fortsatt giltighet under ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1941. En bestämmelse av sådant innehåll föranleder viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

Den motivering, som år 1938 åberopades för ett bibehållande tills vidare av en lagstiftning om förbud mot politiska uniformer, ansågs, enligt uttalande av föredragande departementschefen vid framläggande till 1941 års riksdag (proposition nr 7) av förslag om förlängd giltighet av lagstiftningen, bärande även med avseende å då rådande förhållanden.

I anslutning till 1935, 1938 och 1941 års lagar har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelser om förbud mot politiska uniformer den 18 april 1935, nr 117, den 18 februari 1938, nr 52, och den 21 februari 1941, nr 73. Sistnämnda kungörelse innehåller de bestämmelser rörande uniformsförbud, vilka Konungen enligt 1933 års lag bemyndigats utfärda, ävensom hänvisning till att lagens stadganden angående påföljd för överträdelse av förbudet, åtal för sådan överträdelse och domstol, där åtal skall anhängiggöras, skola äga tillämpning. Kungörelsen förklaras skola gälla tills vidare, dock längst till och med den 30 juni 1944.

Departements-
chefen.

Lagen om förbud mot politiska uniformer är enligt min mening ur ordnings- och säkerhetssynpunkt fortfarande av behovet påkallad. Anledning föreligger ej heller att i fråga om lagens fortsatta bestånd avvika från vad tidigare praktiserats, nämligen att förlänga lagen för en tid av tre år.

Jag föreslår därför, att 1933 års lag förklaras skola äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1947. Jämväl nu föranleder föreskriften om ny giltighetstid viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omnämnda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Sten-Eric Heinrich.

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den
28 december 1943.*

Närvarande:

justitieråden ALSÉN,
 LIND,
regeringsrådet EKLUND,
justitierådet ERICSSON.

Enligt lagrådet den 23 december 1943 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 10 december 1943, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. chefen för rättsavdelningen i socialdepartementet hovrättsrådet J. M. Wahlbäck.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

G. Lindencrona.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 31 december 1943.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 28 december 1943 avgivna utlåtande över det den 10 i samma månad till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer* samt hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sten-Eric Heinrici.